

Enwau llynnoedd Parc Cenedlaethol Eryri

Argymhellion terfynol Panel Safoni Enwau Lleoedd Comisiynydd y Gymraeg (Medi 2023)

Wrth drafod yr enwau isod, bwriad y [Panel Safoni Enwau Lleoedd](#) oedd dechrau llunio egwyddorion ar gyfer safoni enwau tirweddol Cymru. Gan mai prosiect peilot yw hwn gan y Parc Cenedlaethol yn canolbwyntio ar enwau llynnoedd yn unig, mae'n bosibl y bydd egwyddorion yn cael eu hychwanegu neu eu haddasu pe bai'r Panel yn mynd ati i ystyried enwau nodweddion eraill, yn afonydd, nentydd, mynyddoedd ayb.

Wrth safoni enwau aneddiadau (dinasoedd, trefi a phentrefi), mae'r Panel yn dilyn [Canllawiau Safoni Enwau Lleoedd Cymru](#), ac felly mae'r egwyddorion isod yn ychwanegol at y canllawiau hynny a'r nod yw eu bod yn cyd-fynd â'r canllawiau cenedlaethol sydd eisoes yn bodoli.

Egwyddorion

1. Mae'r Panel Safoni Enwau Lleoedd yn argymhell ysgrifennu enwau nodweddion tirweddol fel geiriau ar wahân, yn groes i'r arfer mewn perthynas ag enwau aneddiadau (dinasoedd, trefi a phentrefi ayb) sy'n cael eu hysgrifennu'n un gair fel rheol. Rhoddir priflythyren i'r elfennau unigol, ac eithrio'r fannod (*y/yr*), fel yn *Llyn Cors y Barcud*, er enghraifft. Mae'r mwyafrif helaeth o'r enwau yn y rhestr isod felly'n cael eu hysgrifennu â'r elfennau i gyd ar wahân.
2. Ceir, fodd bynnag, enwau fel *Gloywlyn*, *Llyn Dubach*, *Llyn Garneddwen* a *Llyn Gelligain* lle cywesgir elfennau yn un gair er mwyn cyfleu'r ynganiad. Yn Gymraeg mae'r acen yn syrthio ar y goben (y sillaf olaf ond un), a chaiff hynny ei adlewyrchu yn sillafiad rhai o'r enwau er mwyn cynrychioli'r ynganiad cywir.
3. Pan fo enw'r llyn yn cyfeirio at anheddiad, fel yn achos *Llyn Tynymynydd* (Tyn = tyddyn) a *Llyn Hafod-y-llyn*, caiff yr enw anheddiad ei ysgrifennu'n un gair gan ddilyn yr egwyddor sy'n berthnasol ar gyfer enwau aneddiadau.
4. Mae rhai o'r enwau isod yn enwau tawtolegol, lle mae'r elfen *llyn* i'w gweld ddwywaith, fel yn achos *Llyn Dulyn* a *Llyn Cwellyn*. Nid yw'r enw disgrifiadol *llyn* yn ymddangos o flaen enwau eraill fel *Glaslyn* a *Gloywlyn*. Nid yw'r Panel yn gwrthwynebu cynnwys yr enw disgrifiadol *llyn* o flaen enwau lle mae *llyn* yn rhan o'r enw hefyd os dyna'r ffurf fwyaf cyffredin. Gall hefyd fod yn ffordd hwylus o wahaniaethu rhwng llyn a nodwedd arall sy'n rhannu'r un enw. Er enghraifft, *Bodlyn* a *Hiraethlyn* yw'r ffurfiau yn y cyfeirlyfr safonol, *Rhestr o Enwau Lleoedd* (Gwasg Prifysgol Cymru, 1967), ond mae *Llyn Bodlyn* a *Llyn Hiraethlyn* yn fwy cyffredin, ac mae defnyddio *Llyn Hiraethlyn* yn fodd o wahaniaethu rhwng y llyn ac *Afon Hiraethlyn*.

5. Ar adegau, ymddengys nad oes enw penodol arferedig i lynnoedd unigol a'r arfer yw defnyddio ffurfiau lluosog i gyfeirio at fwy nag un llyn, e.e. *Llynnau Cregennen, Llynnau Mymbyr*. Noder mai *llynnau* yw'r ffurf luosog arferol mewn enwau lleoedd yn yr ardal dan sylw, er mai *llynnoedd* yw'r ffurf sydd yn fwyaf arferol yn yr iaith safonol heddiw.

Enwau Saesneg

Enwau Cymraeg yn unig yw'r mwyafrif helaeth o'r enwau isod, ond ceir ambell eithriad lle mae enw Saesneg yn cyd-fyw â'r enw Cymraeg, weithiau ar lafar, dro arall yn fwy swyddogol.

Mater i'r Parc yw penderfynu sut y maent yn bwriadu ymdrin ag enwau Saesneg yng ngwaith yr Awdurdod. Mae'r Panel Safoni Enwau Lleoedd a'r Comisiynydd yn awyddus i ddeall bwriadau'r Parc yn hyn o beth er mwyn gallu cyfleu'r wybodaeth hynny i'r cyhoedd yn Rhestr o Enwau Lleoedd Safonol Cymru ar-lein yn y pen draw.

Rhaid cydnabod y gall tyndra godi ar brydiau rhwng yr awydd i hyrwyddo enwau Cymraeg a gwaith y Panel Safoni Enwau Lleoedd yn argymhell ffurfiau safonol enwau lleoedd. Mae'r rhestr isod yn cydnabod bod yna gategorïau gwahanol o enwau Saesneg yn bodoli: rhai yn gyfieithiadau diweddar a llythrennol, er enghraifft. Mae eraill yn ffurfiau sydd wedi hen ennill eu plwyf. Mae'r rhestr isod yn ceisio cynnig arweiniad ynghylch y categorïau hyn a sut y gellid dewis ymdrin â nhw.

Mae'r rhesi wedi eu tywyllu yn dangos yr enwau y darparodd swyddogion y Parc ragor o wybodaeth amdanynt a lle mae'r Panel wedi trafod yr enwau eto yn sgil sylwadau'r swyddogion. Ceir nodiadau esboniadol newydd mewn ffont glas wrth rai o'r enwau hynny er mwyn egluro penderfyniadau ac argymhellion terfynol y Panel ynghylch yr enwau.

Lake names in Snowdonia National Park

Final recommendations of the Welsh Language Commissioner's Place Names Standardisation Panel (September 2023)

In discussing the names below, the [Place-names Standardisation Panel's](#) intention was to start drawing up standardisation principles relevant to Welsh topographical names. As this is a pilot project by the National Park focusing solely on the names of lakes, principles may be added or modified should the Panel go ahead to consider the names of other features, such as rivers, streams, mountains etc.

In standardising the names of settlements (cities, towns and villages), the Panel follows the [Guidelines for Standardising Place-names in Wales](#), and so the principles below are additions to those guidelines and the aim is to align them with the existing national guidelines.

Principles

1. The Place-names Standardisation Panel recommends writing the names of topographical features as separate words, contrary to the practice in relation to settlement names (cities, towns and villages etc) that are usually written as one word. A capital letter is used for the separate elements, but not for the Welsh definite article (*y/yr*), as in *Llyn Cors y Barcud*, for example. The vast majority of the names in the list below are therefore written with all the elements as separate words.
2. There are, however, names such as *Gloywlyn*, *Llyn Dubach*, *Llyn Garneddwen* and *Llyn Gelligain* where elements are compressed into one word in order to convey the pronunciation. In Welsh the accent falls on the penultimate syllable, and that is reflected in the spelling of some of the names to represent the correct pronunciation.
3. Where the name of a lake refers to a settlement, as in the case of *Llyn Tynymynydd* (*Tyn* = *tyddyn*, smallholding) and *Llyn Hafod-y-llyn*, the settlement name is written as one word following the principle applied to settlement names.
4. Some of the names below are tautological names, where the element *llyn* (lake) appears twice, as in the case of *Llyn Dulyn* and *Llyn Cwellyn*. The descriptive noun *llyn* does not precede other names such as *Glaslyn* and *Gloywlyn*. The Panel does not object including the descriptive noun *llyn* before names where the *llyn* element also forms part of the name itself if that is the most common form. It can also be a convenient way to distinguish between a lake and another feature that shares the same name. For example, *Bodlyn* and *Hiraethlyn* are the forms in the standard reference book, *A Gazetteer of Welsh Place-*

Names (University of Wales Press, 1967), but *Llyn Bodlyn* and *Llyn Hiraethlyn* are more common, and using *Llyn Hiraethlyn* is a means of distinguishing between the lake and the river, *Afon Hiraethlyn*.

5. At times, individual lakes do not appear to have a specific name and the practice is to use a plural form to refer to more than one lake, e.g. *Llynnau Cregennen*, *Llynnau Mymbyr*. Note that *llynnau* is the usual plural form used in place-names in the Eryri area, although *llynnoedd* is the most common form in today's standard Welsh.

English names

The vast majority of the names below are Welsh only names, but there are a few exceptions where an English name co-exists with the Welsh name, sometimes colloquially, other times more officially.

It is for the National Park to decide how they intend to deal with English names within the Authority's work. The Place-names Standardisation Panel and the Commissioner are keen to understand the Park's intentions in this regard so that the information can ultimately be communicated to the public through the List of Standardised Welsh Place-names online.

It must be noted that tension can arise at times between the desire to promote Welsh names and the work of the Place-names Standardisation Panel in recommending the standard forms of place-names. The list below acknowledges that different categories of English names exist: some are recent and literal translations, for example. Others are well-established forms. The list below seeks to provide guidance on these categories and how they may be dealt with.

The greyed rows show the names that Park officials provided more information about them and where the Panel discussed the names again in light of the officials' comments. New explanatory notes in blue font can be seen next to some of these names to explain the decisions and final recommendations of the Panel.

Ffurf safonol (argymhelliad terfynol y Panel) Standard form (the Panel's final recommendation)	Lleoliad Location	Nodiadau	Notes
Creiglyn Dyfi	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793641		
Glaslyn	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074818937		
Gloywlyn	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074797797		

Llyn Anafon	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793748	<p>Er mai <i>Llyn Anhafon</i> sydd yn y <i>Rhestr o Enwau Lleoedd</i> (Gwasg Prifysgol Cymru, 1967), nid oes defnydd helaeth i'r ffurf honno. Mae'r ffurf <i>Llyn Anafon</i> yn llawer mwy cyffredin. Mae ambell awgrym ynghylch tarddiad yr enw, ar un llaw gall fod mai <i>Anaddon</i> oedd y ffurf hanesyddol ag 'addon' yn enw personol (cymharer â <i>Mynydd Bodaddon</i> > <i>Mynydd Bodafon</i>). Ar y llaw arall awgryma Geraint Thomas yn ei gyfrol <i>Cyfrinachau Llynnoedd Eryri</i> mai <i>Nant Mawan</i> oedd yr enw gwreiddiol, newidiodd <i>Llyn Mawan</i> yn <i>Llyn Nanmafon</i> cyn troi'n <i>Llyn Anafon</i>.</p> <p>Noder mai <i>Llyn Anafon</i> yw ffurf yr Arolwg Ordnans.</p>	<p>Although <i>Llyn Anhafon</i> is the recommended form in <i>A Gazetteer of Welsh Place-Names</i> (University of Wales Press, 1967), that form is not widely used. The form <i>Llyn Anafon</i> is much more common. There are a few suggestions as to the origin of the name, on the one hand it may be that <i>Anaddon</i> was the historical form with 'addon' as a personal name (compare with <i>Mynydd Bodaddon</i> > <i>Mynydd Bodafon</i>). On the other hand, Geraint Thomas suggests in his book <i>Cyfrinachau Llynnoedd Eryri</i> that the original name was <i>Nant Mawan</i>, therefore <i>Llyn Mawan</i> became <i>Llyn Nanmafon</i> before becoming <i>Llyn Anafon</i>.</p> <p>Note that <i>Llyn Anafon</i> is the form used by the Ordnance Survey.</p>
Llyn Aran	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793735		

<p>Llyn Arenig Fach</p>	<p>http://data.ordnancesurvey.co.uk/doc/4000000074793486</p>	<p>Mae'r Panel Safoni Enwau Lleoedd yn cytuno â swyddogion y Parc y dylid sillafu <i>Arenig</i> ag un <i>-n-</i>. Dyma'r ffurf fwyaf cyffredin ac mae'n cyd-fynd â ffurfiau hanesyddol yr Arolwg Ordnans.</p> <p>O safbwynt orgraffyddol, terfyniad bachigol yw'r <i>-an-</i> yn 'Aran', ac mae unrhyw ffurfiau lluosog ar eiriau â'r terfyniad hwnnw'n cael eu hysgrifennu ag un <i>-n-</i> (cwpan > cwpanau, baban > babanod, bychan > bychanu).</p> <p>Bydd angen i'r sillafiad yn enw'r llyn fod yn gyson â sillafiad enw'r mynydd, wrth gwrs.</p>	<p>The Place-names Standardisation Panel agrees with the Park officials that <i>Arenig</i> should be spelt with a single <i>-n-</i>. This is the most common form and it also conforms with the Ordnance Survey's historical forms.</p> <p>In terms of orthography, the <i>-an-</i> suffix in 'Aran' is a diminutive suffix, and any pluralised forms for words with that suffix are written with a single <i>-n-</i> (cwpan > cwpanau, baban > babanod, bychan > bychanu).</p> <p>The spelling of the lake's name will, of course, need to be consistent with the spelling of the mountain's name.</p>
-------------------------	--	---	--

Llyn Arenig Fawr	http://data.ordnancesurvey.co.uk/doc/4000000074793436	<p>Mae'r Panel Safoni Enwau Lleoedd yn cytuno â swyddogion y Parc y dylid sillafu <i>Arenig</i> ag un <i>-n-</i>. Dyma'r ffurf fwyaf cyffredin ac mae'n cyd-fynd â ffurfiau hanesyddol yr Arolwg Ordnans.</p> <p>O safbwynt orgraffyddol, terfyniad bachigol yw'r <i>-an-</i> yn 'Aran', ac mae unrhyw ffurfiau lluosog ar eiriau â'r terfyniad hwnnw'n cael eu hysgrifennu ag un <i>-n-</i> (cwpan > cwpanau, baban > babanod, bychan > bychanu).</p> <p>Bydd angen i'r sillafiad yn enw'r llyn fod yn gyson â sillafiad enw'r mynydd, wrth gwrs.</p>	<p>The Place-names Standardisation Panel agrees with the Park officials that <i>Arenig</i> should be spelt with a single <i>-n-</i>. This is the most common form and it also conforms with the Ordnance Survey's historical forms.</p> <p>In terms of orthography, the <i>-an-</i> suffix in 'Aran' is a diminutive suffix, and any pluralised forms for words with that suffix are written with a single <i>-n-</i> (cwpan > cwpanau, baban > babanod, bychan > bychanu).</p> <p>The spelling of the lake's name will, of course, need to be consistent with the spelling of the mountain's name.</p>
Llyn Bach [Rhyd-y-main]	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793597		
Llyn Bach [Nant Peris]	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793290		

<p>Llyn Bach / Llyn y Tri Greyenyn [Tal-y-llyn]</p>	<p>SH75339 13568</p>	<p>Er nad oes fawr ddim o'r llyn ei hun ar ôl bellach, mae dau enw i'w gael ar y llyn, <i>Llyn Bach</i> sy'n weddol anghyfarwydd heddiw a <i>Llyn y Tri Greyenyn</i> sydd â chysylltiadau llenyddol a chwedlonol.</p> <p>Gan fod y maes parcio wrth y llyn yn cael ei alw weithiau yn 'Mach Loop Carpark', gallai'r Parc ystyried defnyddio un o'r enwau hyn yn enw ar y maes parcio er mwyn osgoi unrhyw fathiad Cymraeg arall ar enw'r llyn a rhoi amlygrwydd i'r enwau hanesyddol.</p>	<p>Although little of the lake itself is now left, there are two names used for this lake, <i>Llyn Bach</i> which is fairly unfamiliar today and <i>Llyn y Tri Greyenyn</i> which has literary and mythical connections.</p> <p>As the car park by the lake is sometimes called 'Mach Loop Carpark', the Park could consider using one of these names as the name for the car park to avoid any other Welsh coinages for the name of the lake and to give prominence to the historic names.</p>
---	--------------------------------------	---	---

Llyn Barfog	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074807498	<p>Mae'r enw Saesneg <i>Bearded Lake</i> yn gyffredin iawn. Gan mai cyfieithiad uniongyrchol yw'r enw Saesneg hwn, fodd bynnag, mae'r Panel Safoni Enwau Lleoedd yn cynnig y gellid defnyddio <i>Llyn Barfog</i> yn unig fel y ffurf safonol er mwyn hyrwyddo'r enw Cymraeg gwreiddiol ac annog pobl i'w ddefnyddio yn hytrach na'r cyfieithiad Saesneg. Un o egwyddorion Canllawiau Safoni Enwau Lleoedd Cymraeg yw y dylid arddel un ffurf pan fo hynny'n bosibl, gan dueddu at y ffurf Gymraeg. Egwyddor arall yw y dylid ymwrthod â chyfieithiadau llythrennol.</p> <p>Nid oes gwadu bod <i>Bearded Lake</i> yn cael ei ddefnyddio, wrth gwrs, ac er mai <i>Llyn Barfog</i> yw teitl cofnod yr Arolwg Ordnans, mae <i>Bearded Lake</i> i'w weld ar y map ei hun hefyd. Mater i'r Parc yw penderfynu a yw am arddel yr enw Saesneg o gwbl. Pe bai'r Parc am ddefnyddio <i>Llyn Barfog</i> yn unig fel y ffurf safonol ond ei fod am gydnabod y defnydd o <i>Bearded Lake</i> mewn cyd-destunau Saesneg er mwyn osgoi dryswch, gellid ystyried, er enghraifft:</p>	<p>The English name <i>Bearded Lake</i> is very common. However, as this English name is a direct translation, the Place-names Standardisation Panel proposes that <i>Llyn Barfog</i> could be used as the only standard form in order to promote the original Welsh name and encourage people to use it rather than the English translation. One of the principles set out in the Guidelines for Standardising Place-names in Wales is that a single form should be used where possible, with preference being given to the Welsh form. Another principle is that literal translations should be avoided.</p> <p>There is no denying that <i>Bearded Lake</i> is in use, of course, and although the title of the Ordnance Survey record is <i>Llyn Barfog</i>, <i>Bearded Lake</i> is also seen on the map itself. It is for the Park to decide whether they acknowledge the English name at all. If the Park wanted to use <i>Llyn Barfog</i> as the only standard form but wanted to acknowledge the use of <i>Bearded Lake</i> in English contexts to avoid confusion, they could consider, for example:</p> <ul style="list-style-type: none"> • including the English name in brackets after the Welsh name • including the English name in brackets with lower-case letters as a
-------------	---	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> • roi'r enw Saesneg mewn cromfachau ar ôl yr enw Cymraeg • rhoi'r enw Saesneg mewn cromfachau â llythrennau bach fel cyfieithiad yn hytrach nag enw yn ei hawl ei hun • cynnwys brawddeg ar ôl yr enw Cymraeg yn dweud fod rhai'n adnabod y llyn fel <i>Bearded Lake</i>. 	<p>translation rather than a name in its own right</p> <ul style="list-style-type: none"> • including a sentence following the Welsh name explaining that some people may call the lake <i>Bearded Lake</i>.
Llyn Bochlwyd	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793787	Nid yw'r Panel Safoni Enwau Lleoedd yn argymhell defnyddio 'Australia Lake' mewn unrhyw gyd-destun.	The Place-names Standardisation Panel does not recommend using 'Australia Lake' in any context.
Llyn Bodgynydd Mawr	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793287	Gan fod warden y Parc wedi cadarnhau mai dau llyn ar wahân sydd yma, mae'r Panel Safoni Enwau Lleoedd yn argymhell defnyddio <i>Llyn Bodgynydd Mawr</i> a <i>Llyn Bodgynydd Bach</i> yn hytrach na dim ond <i>Llyn Bodgynydd</i> i gyfeirio at y ddau llyn gyda'i gilydd.	As the Park's warden confirmed that there are two separate lakes here, the Place-names Standardisation Panel recommends using <i>Llyn Bodgynydd Mawr</i> and <i>Llyn Bodgynydd Bach</i> rather than using <i>Llyn Bodgynydd</i> to refer to both lakes together.
Llyn Bodgynydd Bach	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793287	Gan fod warden y Parc wedi cadarnhau mai dau llyn ar wahân sydd yma, mae'r Panel Safoni Enwau Lleoedd yn argymhell defnyddio <i>Llyn Bodgynydd Mawr</i> a <i>Llyn Bodgynydd Bach</i> yn hytrach na dim ond <i>Llyn Bodgynydd</i> i gyfeirio at y ddau llyn gyda'i gilydd.	As the Park's warden confirmed that there are two separate lakes here, the Place-names Standardisation Panel recommends using <i>Llyn Bodgynydd Mawr</i> and <i>Llyn Bodgynydd Bach</i> rather than using <i>Llyn Bodgynydd</i> to refer to both lakes together.
Llyn Bodlyn	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793233		

Llyn Bodwenni	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793279	Noder bod angen dwy -n- yn yr enw hwn.	Note that the letter -n- is doubled in this name.
Llyn Bowydd	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793698		
Llyn Bryn Du	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793602	Mae'r Panel Safoni Enwau Lleoedd yn argymhell ysgrifennu enwau nodweddion tirweddol fel mwy nag un gair, yn wahanol i enwau aneddiadau (dinasoedd, trefi a phentrefi ayb) sy'n cael eu hysgrifennu'n un gair. Felly <i>Llyn Bryn Du</i> yw'r argymhelliad yma yn hytrach na <i>Llyn Bryn-du</i> fel sydd gan yr Arolwg Ordnans.	The Place-names Standardisation Panel recommends writing the names of topographical features as more than one word, unlike settlement names (cities, towns and villages etc.) that are written as one word. The recommended form here, therefore, is <i>Llyn Bryn Du</i> rather than <i>Llyn Bryn-du</i> as used by the Ordnance Survey.
Llyn Bwrw Eira	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793329	Mae'r Panel Safoni Enwau Lleoedd yn argymhell ysgrifennu enwau nodweddion tirweddol fel mwy nag un gair, yn wahanol i enwau aneddiadau (dinasoedd, trefi a phentrefi ayb) sy'n cael eu hysgrifennu'n un gair. Felly <i>Llyn Bwrw Eira</i> yw'r argymhelliad yma yn hytrach na <i>Llyn Bwrw-eira</i> fel sydd gan yr Arolwg Ordnans.	The Place-names Standardisation Panel recommends writing the names of topographical features as more than one word, unlike settlement names (cities, towns and villages etc.) that are written as one word. The recommended form here, therefore, is <i>Llyn Bwrw Eira</i> rather than <i>Llyn Bwrw-eira</i> as used by the Ordnance Survey.

Llyn Bwrw Eira Pellaf	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793444	Mae'r Panel Safoni Enwau Lleoedd yn argymhell ysgrifennu enwau nodweddion tirweddol fel mwy nag un gair, yn wahanol i enwau aneddiadau (dinasoedd, trefi a phentrefi ayb) sy'n cael eu hysgrifennu'n un gair. Felly <i>Llyn Bwrw Eira Pellaf</i> yw'r argymhelliad yma yn hytrach na <i>Llyn Bwrw-eira-pellaf</i> fel sydd gan yr Arolwg Ordnans.	The Place-names Standardisation Panel recommends writing the names of topographical features as more than one word, unlike settlement names (cities, towns and villages etc.) that are written as one word. The recommended form here, therefore, is <i>Llyn Bwrw Eira Pellaf</i> rather than <i>Llyn Bwrw-eira-pellaf</i> as used by the Ordnance Survey.
Llyn Bychan	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793328		
Llyn Caerwych	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793236		
Llyn Cau	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793693	Mae <i>Llyn y Cau</i> yn cael ei ddefnyddio weithiau, ond <i>Llyn Cau</i> sydd fwyaf cyffredin. <i>Llyn Cau</i> yw'r ffurf yn y <i>Rhestr o Enwau Lleoedd</i> (Gwasg Prifysgol Cymru, 1967) a dyna ffurf yr Arolwg Ordnans.	<i>Llyn y Cau</i> is sometimes used, but <i>Llyn Cau</i> is most common. <i>Llyn Cau</i> is the form recommended in <i>A Gazetteer of Welsh Place-Names</i> (University of Wales Press, 1967) and is the form used by the Ordnance Survey.

Llyn Clogwyn Brith	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793240	<p>Mae'r Panel Safoni Enwau Lleoedd yn argymhell ysgrifennu enwau nodweddion tirweddol fel mwy nag un gair, yn wahanol i enwau aneddiadau (dinasoedd, trefi a phentrefi ayb) sy'n cael eu hysgrifennu'n un gair. Felly <i>Llyn Clogwyn Brith</i> yw'r argymhelliad yma yn hytrach na <i>Llyn Clogwyn-brîth</i> fel sydd gan yr Arolwg Ordnans (nid oes angen yr acen grom, wrth gwrs).</p> <p>Noder mai <i>Llyn Clogwyn Brith</i> yw'r ffurf yn y <i>Rhestr o Enwau Lleoedd</i> (Gwasg Prifysgol Cymru, 1967).</p>	<p>The Place-names Standardisation Panel recommends writing the names of topographical features as more than one word, unlike settlement names (cities, towns and villages etc.) that are written as one word. The recommended form here, therefore, is <i>Llyn Clogwyn Brith</i> rather than <i>Llyn Clogwyn-brîth</i> as used by the Ordnance Survey (there is no need for the circumflex).</p> <p>Note that <i>Llyn Clogwyn Brith</i> is the form recommended in <i>A Gazetteer of Welsh Place-Names</i> (University of Wales Press, 1967).</p>
Llyn Clyd	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793200		
Llyn Clyd Bach	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793199		
Llyn Coch [Betws Garmon]	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793244		
Llyn Coch [Blaenau Ffestiniog]	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793324		

Llyn Coety	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793897	Noder y sillafiad 'Coety' yn hytrach na 'Coedty' fel sydd gan yr Arolwg Ordnans. Mae'r cyfuniad -d- a -t- yn cywasgu'n -t- fel yn y gair 'coetir'.	Note the spelling 'Coety' rather than 'Coedty' as the Ordnance Survey records it. The combination -d- and -t- in Welsh contracts to a -t- like in the Welsh word 'coetir' (woodland).
Llyn Conglog	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793283		
Llyn Conglog Bach	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793527		
Llyn Conglog Mawr	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793526		
Llyn Conwy	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793645		

Llyn Corn Stwc	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793826	<p>Mae'r Panel Safoni Enwau Lleoedd yn argymhell ysgrifennu enwau nodweddion tirweddol fel mwy nag un gair, yn wahanol i enwau aneddiadau (dinasoedd, trefi a phentrefi ayb) sy'n cael eu hysgrifennu'n un gair. Felly <i>Llyn Corn Stwc</i> yw'r argymhelliad yma yn hytrach na <i>Llyn Corn-ystwc</i> fel sydd gan yr Arolwg Ordnans.</p> <p>Noder mai 'Corn Stwc' yw'r ynganiad lleol er bod 'Corn Ystwc' i'w weld weithiau.</p>	<p>The Place-names Standardisation Panel recommends writing the names of topographical features as more than one word, unlike settlement names (cities, towns and villages etc.) that are written as one word. The recommended form here, therefore, is <i>Llyn Corn Stwc</i> rather than <i>Llyn Corn-ystwc</i> as used by the Ordnance Survey.</p> <p>Note that 'Corn Stwc' is the local pronunciation although 'Corn Ystwc' is seen sometimes.</p>
Llyn Cors y Barcud	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793528	<p>Mae'r Panel Safoni Enwau Lleoedd yn argymhell ysgrifennu enwau nodweddion tirweddol fel mwy nag un gair, yn wahanol i enwau aneddiadau (dinasoedd, trefi a phentrefi ayb) sy'n cael eu hysgrifennu'n un gair. Felly <i>Llyn Cors y Barcud</i> yw'r argymhelliad yma yn hytrach na <i>Llyn Cors-y-barcud</i> fel sydd gan yr Arolwg Ordnans.</p>	<p>The Place-names Standardisation Panel recommends writing the names of topographical features as more than one word, unlike settlement names (cities, towns and villages etc.) that are written as one word. The recommended form here, therefore, is <i>Llyn Cors y Barcud</i> rather than <i>Llyn Cors-y-barcud</i> as used by the Ordnance Survey.</p>
Llyn Corun	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793704	<p>Noder y sillafiad 'Corun' yn hytrach na 'Coryn' fel sydd gan yr Arolwg Ordnans. Dyna'r sillafiad cywir yn Gymraeg fel y nodir yn <i>Geiriadur Prifysgol Cymru</i> er bod <i>Llyn y Coryn</i> yn ffurf gyffredin hefyd.</p>	<p>Note the spelling 'Corun' rather than 'Coryn' as the Ordnance Survey records it. This is the correct Welsh spelling as noted in <i>Geiriadur Prifysgol Cymru: A Dictionary of the Welsh Language</i>, although <i>Llyn y Coryn</i> is also a common form.</p>

Llyn Cowlyd	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793981		
Llyn Crafanc	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793360		
Llyn Crafnant	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793745		
Llyn Craig y Tân	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793365	Mae'r Panel Safoni Enwau Lleoedd yn argymhell ysgrifennu enwau nodweddion tirweddol fel mwy nag un gair, yn wahanol i enwau aneddiadau (dinasoedd, trefi a phentrefi ayb) sy'n cael eu hysgrifennu'n un gair. Felly <i>Llyn Craig y Tân</i> yw'r argymhelliad yma yn hytrach na <i>Llyn Craig-y-tân</i> fel sydd gan yr Arolwg Ordnans.	The Place-names Standardisation Panel recommends writing the names of topographical features as more than one word, unlike settlement names (cities, towns and villages etc.) that are written as one word. The recommended form here, therefore, is <i>Llyn Craig y Tân</i> rather than <i>Llyn Craig-y-tân</i> as used by the Ordnance Survey.
Llyn Croesor	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793239		

Llyn Crych y Waun	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793320	Mae'r Panel Safoni Enwau Lleoedd yn argymhell ysgrifennu enwau nodweddion tirweddol fel mwy nag un gair, yn wahanol i enwau aneddiadau (dinasoedd, trefi a phentrefi ayb) sy'n cael eu hysgrifennu'n un gair. Felly <i>Llyn Crych y Waun</i> yw'r argymhelliad yma yn hytrach na <i>Llyn Grych-y-waun</i> fel sydd gan yr Arolwg Ordnans. Noder nad oes angen y treigladd fel sydd gan yr Arolwg Ordnans chwaith.	The Place-names Standardisation Panel recommends writing the names of topographical features as more than one word, unlike settlement names (cities, towns and villages etc.) that are written as one word. The recommended form here, therefore, is <i>Llyn Crych y Waun</i> rather than <i>Llyn Grych-y-waun</i> as the Ordnance Survey records it. Note that there is no need for the mutation, as in the Ordnance Survey's form, either.
Llyn Cwm Bach	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793442	Mae'r Panel Safoni Enwau Lleoedd yn argymhell ysgrifennu enwau nodweddion tirweddol fel mwy nag un gair, yn wahanol i enwau aneddiadau (dinasoedd, trefi a phentrefi ayb) sy'n cael eu hysgrifennu'n un gair. Felly <i>Llyn Cwm Bach</i> yw'r argymhelliad yma yn hytrach na <i>Llyn Cwm-bach</i> fel sydd gan yr Arolwg Ordnans.	The Place-names Standardisation Panel recommends writing the names of topographical features as more than one word, unlike settlement names (cities, towns and villages etc.) that are written as one word. The recommended form here, therefore, is <i>Llyn Cwm Bach</i> rather than <i>Llyn Cwm-bach</i> as used by the Ordnance Survey.
Llyn Cwm Bychan	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793737	Mae'r Panel Safoni Enwau Lleoedd yn argymhell ysgrifennu enwau nodweddion tirweddol fel mwy nag un gair, yn wahanol i enwau aneddiadau (dinasoedd, trefi a phentrefi ayb) sy'n cael eu hysgrifennu'n un gair. <i>Llyn Cwm Bychan</i> yw ffurf yr Arolwg Ordnans, yn wahanol i ffurf y <i>Rhestr o Enwau Lleoedd</i> (Gwasg Prifysgol Cymru, 1967), sef <i>Llyn Cwmbychan</i> .	The Place-names Standardisation Panel recommends writing the names of topographical features as more than one word, unlike settlement names (cities, towns and villages etc.) that are written as one word. <i>Llyn Cwm Bychan</i> is the form used by the Ordnance Survey, contrary to the form in <i>A Gazetteer of Welsh Place-Names</i> (University of Wales Press, 1967), <i>Llyn Cwmbychan</i> .

Llyn Cwm Corsiog	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793285	<p>Mae'r Panel Safoni Enwau Lleoedd yn argymhell ysgrifennu enwau nodweddion tirweddol fel mwy nag un gair, yn wahanol i enwau aneddiadau (dinasoedd, trefi a phentrefi ayb) sy'n cael eu hysgrifennu'n un gair. Felly <i>Llyn Cwm Corsiog</i> yw'r argymhelliad yma yn hytrach na <i>Llyn Cwm-corsiog</i> fel sydd gan yr Arolwg Ordnans neu <i>Llyn Cwmcorsiog</i> fel sydd yn y <i>Rhestr o Enwau Lleoedd</i> (Gwasg Prifysgol Cymru, 1967).</p>	<p>The Place-names Standardisation Panel recommends writing the names of topographical features as more than one word, unlike settlement names (cities, towns and villages etc.) that are written as one word. The recommended form here, therefore, is <i>Llyn Cwm Corsiog</i> rather than <i>Llyn Cwm-corsiog</i> as used by the Ordnance Survey, or <i>Llyn Cwmcorsiog</i> as recommended in <i>A Gazetteer of Welsh Place-Names</i> (University of Wales Press, 1967).</p>
Llyn Cwm Dulyn [Nebo]	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793653	<p>Mae'r Panel Safoni Enwau Lleoedd yn argymhell ysgrifennu enwau nodweddion tirweddol fel mwy nag un gair, yn wahanol i enwau aneddiadau (dinasoedd, trefi a phentrefi ayb) sy'n cael eu hysgrifennu'n un gair. <i>Llyn Cwm Dulyn</i> yw ffurf yr Arolwg Ordnans, yn wahanol i ffurf y <i>Rhestr o Enwau Lleoedd</i> (Gwasg Prifysgol Cymru, 1967), sef <i>Llyn Cwmdulyn</i>.</p>	<p>The Place-names Standardisation Panel recommends writing the names of topographical features as more than one word, unlike settlement names (cities, towns and villages etc.) that are written as one word. <i>Llyn Cwm Dulyn</i> is the form used by the Ordnance Survey, contrary to the form in <i>A Gazetteer of Welsh Place-Names</i> (University of Wales Press, 1967), <i>Llyn Cwmdulyn</i>.</p>

Llyn Cwm y Foel	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793241	Mae'r Panel Safoni Enwau Lleoedd yn argymhell ysgrifennu enwau nodweddion tirweddol fel mwy nag un gair, yn wahanol i enwau aneddiadau (dinasoedd, trefi a phentrefi ayb) sy'n cael eu hysgrifennu'n un gair. Felly <i>Llyn Cwm y Foel</i> yw'r argymhelliad yma yn hytrach na <i>Llyn Cwm-y-foel</i> fel sydd gan yr Arolwg Ordnans.	The Place-names Standardisation Panel recommends writing the names of topographical features as more than one word, unlike settlement names (cities, towns and villages etc.) that are written as one word. The recommended form here, therefore, is <i>Llyn Cwm y Foel</i> rather than <i>Llyn Cwm-y-foel</i> as used by the Ordnance Survey.
Llyn Cwellyn	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793401		
Llyn Cwm Ffynnon	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793703	Mae'r Panel Safoni Enwau Lleoedd yn argymhell ysgrifennu enwau nodweddion tirweddol fel mwy nag un gair, yn wahanol i enwau aneddiadau (dinasoedd, trefi a phentrefi ayb) sy'n cael eu hysgrifennu'n un gair. Felly <i>Llyn Cwm Ffynnon</i> yw'r argymhelliad yma yn hytrach na <i>Llyn Cwmffynnon</i> fel sydd gan yr Arolwg Ordnans ac fel sydd yn y <i>Rhestr o Enwau Lleoedd</i> (Gwasg Prifysgol Cymru, 1967).	The Place-names Standardisation Panel recommends writing the names of topographical features as more than one word, unlike settlement names (cities, towns and villages etc.) that are written as one word. The recommended form here, therefore, is <i>Llyn Cwm Ffynnon</i> rather than <i>Llyn Cwmffynnon</i> as used by the Ordnance Survey and <i>A Gazetteer of Welsh Place-Names</i> (University of Wales Press, 1967).

Llyn Cwm Hosan	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793696	<p>Mae'r Panel Safoni Enwau Lleoedd yn argymhell ysgrifennu enwau nodweddion tirweddol fel mwy nag un gair, yn wahanol i enwau aneddiadau (dinasoedd, trefi a phentrefi ayb) sy'n cael eu hysgrifennu'n un gair. Felly <i>Llyn Cwm Hosan</i> yw'r argymhelliad yma yn hytrach na <i>Llyn Cwmhosan</i> fel sydd gan yr Arolwg Ordnans.</p>	<p>The Place-names Standardisation Panel recommends writing the names of topographical features as more than one word, unlike settlement names (cities, towns and villages etc.) that are written as one word. The recommended form here, therefore, is <i>Llyn Cwm Hosan</i> rather than <i>Llyn Cwmhosan</i> as used by the Ordnance Survey.</p>
Llyn Cwm Mynach	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793190	<p>Mae'r Panel Safoni Enwau Lleoedd yn argymhell ysgrifennu enwau nodweddion tirweddol fel mwy nag un gair, yn wahanol i enwau aneddiadau (dinasoedd, trefi a phentrefi ayb) sy'n cael eu hysgrifennu'n un gair. Felly <i>Llyn Cwm Mynach</i> yw'r argymhelliad yma yn hytrach na <i>Llyn Cwm-mynach</i> fel sydd gan yr Arolwg Ordnans ac fel sydd yn y <i>Rhestr o Enwau Lleoedd</i> (Gwasg Prifysgol Cymru, 1967).</p>	<p>The Place-names Standardisation Panel recommends writing the names of topographical features as more than one word, unlike settlement names (cities, towns and villages etc.) that are written as one word. The recommended form here, therefore, is <i>Llyn Cwm Mynach</i> rather than <i>Llyn Cwm-mynach</i> as used by the Ordnance Survey and <i>A Gazetteer of Welsh Place-Names</i> (University of Wales Press, 1967).</p>

Llyn Cwmorthin	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074818340	<p>Mae'r Panel Safoni Enwau Lleoedd yn argymhell ysgrifennu <i>Cwmorthin</i> yn un gair gan mai dyma'r ffurf fwyaf cyffredin. Er bod enwau tirweddol yn cael eu hysgrifennu fel mwy nag un gair fel rheol, mae sawl enw anheddiad yn rhannu'r enw hwn (<i>Cwmorthin Uchaf, Plas Cwmorthin, Cwmorthin Terrace, Capel Cwmorthin, Cwmorthin Cottage</i>). Caiff enwau aneddiadau fel rheol eu hysgrifennu fel un gair ac felly gellir ysgrifennu'r enw hwn yn un gair gan ddilyn yr egwyddor honno.</p> <p><i>Llyn Cwmorthin</i> yw'r ffurf a ddefnyddir gan yr Arolwg Ordnans a dyna'r ffurf yn <i>Rhestr o Enwau Lleoedd</i> (Gwasg Prifysgol Cymru, 1967) hefyd.</p>	<p>The Place-names Standardisation Panel recommends writing <i>Cwmorthin</i> as one word as this is the most common form. Although the names of topographical features are usually written as more than one word, there are a few settlements that share this name (<i>Cwmorthin Uchaf, Plas Cwmorthin, Cwmorthin Terrace, Capel Cwmorthin, Cwmorthin Cottage</i>). Settlement names are usually written as one word and so this name can be written as one word following that principle.</p> <p><i>Llyn Cwmorthin</i> is also the form used by the Ordnance Survey and <i>A Gazetteer of Welsh Place-Names</i> (University of Wales Press, 1967).</p>
Llyn Cwm y Foel	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793241	<p>Mae'r Panel Safoni Enwau Lleoedd yn argymhell ysgrifennu enwau nodweddion tirweddol fel mwy nag un gair, yn wahanol i enwau aneddiadau (dinasoedd, trefi a phentrefi ayb) sy'n cael eu hysgrifennu'n un gair. Felly <i>Llyn Cwm y Foel</i> yw'r argymhelliad yma yn hytrach na <i>Llyn Cwm-y-foel</i> fel sydd gan yr Arolwg Ordnans.</p>	<p>The Place-names Standardisation Panel recommends writing the names of topographical features as more than one word, unlike settlement names (cities, towns and villages etc.) that are written as one word. The recommended form here, therefore, is <i>Llyn Cwm y Foel</i> rather than <i>Llyn Cwm-y-foel</i> as used by the Ordnance Survey.</p>

Llyn Cwm Ystradllyn	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793565	Mae'r Panel Safoni Enwau Lleoedd yn argymhell ysgrifennu enwau nodweddion tirweddol fel mwy nag un gair, yn wahanol i enwau aneddiadau (dinasoedd, trefi a phentrefi ayb) sy'n cael eu hysgrifennu'n un gair. Felly <i>Llyn Cwm Ystradllyn</i> yw'r argymhelliad yma yn hytrach na <i>Llyn Cwmystradllyn</i> fel sydd gan yr Arolwg Ordnans ac fel sydd yn y <i>Rhestr o Enwau Lleoedd</i> (Gwasg Prifysgol Cymru, 1967).	The Place-names Standardisation Panel recommends writing the names of topographical features as more than one word, unlike settlement names (cities, towns and villages etc.) that are written as one word. The recommended form here, therefore, is <i>Llyn Cwm Ystradllyn</i> rather than <i>Llyn Cwmystradllyn</i> as used by the Ordnance Survey and <i>A Gazetteer of Welsh Place-Names</i> (University of Wales Press, 1967).
Llyn Cynwch	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793189	Mae <i>Llyn Cnwch</i> yn cael ei ddefnyddio weithiau, ond <i>Llyn Cynwch</i> sydd fwyaf cyffredin heddiw, ac mae enghraifft o'r sillafiad hwnnw yn dyddio i 1578. Mae'r <i>Rhestr o Enwau Lleoedd</i> (Gwasg Prifysgol Cymru, 1967) yn cydnabod y ddwy ffurf a <i>Llyn Cynwch</i> yw ffurf yr Arolwg Ordnans.	<i>Llyn Cnwch</i> is sometimes used, but <i>Llyn Cynwch</i> is most common today, and an example of that spelling dates to 1578. <i>A Gazetteer of Welsh Place-Names</i> (University of Wales Press, 1967) acknowledges both forms and <i>Llyn Cynwch</i> is the form used by the Ordnance Survey.
Llyn Cyri	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793733		
Llyn Cywion	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793242		
Llyn Dinas	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793492		

Llyn Du [Pren-teg]	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793443		
Llyn Du [Trawsfynydd]	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793825		
Llyn Du [Bronaber]	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793736		
Llyn Dubach y Bont [Llan Ffestiniog]	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793395	<p><i>Llyn Dubâch</i> yw ffurf yr Arolwg Ordnans (nid oes angen acen grom yma, wrth gwrs). Argymhellir defnyddio <i>Llyn Dubach y Bont</i> yma gan mai dyma'r ffurf sy'n cael ei defnyddio'n lleol. Awgrymir ychwanegu'r elfen 'y bont' er mwyn gwahaniaethu rhwng y llyn hwn a Llyn Dubach, Maenofferen.</p> <p>Caiff 'Dubach' ei ysgrifennu'n un gair er mwyn adlewyrchu'r ynganiad â'r acen ar y goben (y sillaf olaf ond un).</p>	<p><i>Llyn Dubâch</i> is the form used by the Ordnance Survey (the circumflex is unnecessary). <i>Llyn Dubach y Bont</i> is recommended here as it's the form used locally. The adding of 'y bont' is recommended in order to differentiate between this lake and Llyn Dubach in Maenofferen.</p> <p>'Dubach' is written as one word to reflect the pronunciation with the stress falling on the penultimate syllable.</p>
Llyn Dubach [Maenofferen]	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793783	<p>Caiff 'Dubach' ei ysgrifennu'n un gair er mwyn adlewyrchu'r ynganiad â'r acen ar y goben (y sillaf olaf ond un). Dyma ffurf y <i>Rhestr o Enwau Lleoedd</i> (Gwasg Prifysgol Cymru, 1967) hefyd. Nid oes angen cysylltnod felly fel sydd yn ffurf yr Arolwg Ordnans.</p>	<p>'Dubach' is written as one word to reflect the pronunciation with the stress falling on the penultimate syllable. This is also the form used in <i>A Gazetteer of Welsh Place-Names</i> (University of Wales Press, 1967). There is no need for the hyphen as seen in the form used by the Ordnance Survey.</p>

Llyn Dulyn [Llanenddwyn]	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793231		
Llyn Du'r Arddu	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793330		
Llyn Dwythwch	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793448		
Llyn Dyrnogydd	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793194		
Llyn Edno	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793326		
Llyn Eiddew Bach	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793235	<p>Mae'r Panel Safoni Enwau Lleoedd yn argymhell ysgrifennu enwau nodweddion tirweddol fel mwy nag un gair, yn wahanol i enwau aneddiadau (dinasoedd, trefi a phentrefi ayb) sy'n cael eu hysgrifennu'n un gair. Felly <i>Llyn Eiddew Bach</i> yw'r argymhelliad yma yn hytrach na <i>Llyn Eiddew-bach</i> fel sydd gan yr Arolwg Ordnans. <i>Llyn Eiddew Bach</i> yw ffurf y <i>Rhestr o Enwau Lleoedd</i> (Gwasg Prifysgol Cymru, 1967) hefyd.</p>	<p>The Place-names Standardisation Panel recommends writing the names of topographical features as more than one word, unlike settlement names (cities, towns and villages etc.) that are written as one word. The recommended form here, therefore, is <i>Llyn Eiddew Bach</i> rather than <i>Llyn Eiddew-bach</i> as used by the Ordnance Survey. <i>Llyn Eiddew Bach</i> is also the form used in <i>A Gazetteer of Welsh Place-Names</i> (University of Wales Press, 1967).</p>

Llyn Eiddew Mawr	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793191	Mae'r Panel Safoni Enwau Lleoedd yn argymhell ysgrifennu enwau nodweddion tirweddol fel mwy nag un gair, yn wahanol i enwau aneddiadau (dinasoedd, trefi a phentrefi ayb) sy'n cael eu hysgrifennu'n un gair. Felly <i>Llyn Eiddew Mawr</i> yw'r argymhelliad yma yn hytrach na <i>Llyn Eiddew-mawr</i> fel sydd gan yr Arolwg Ordnans. <i>Llyn Eiddew Mawr</i> yw ffurf y <i>Rhestr o Enwau Lleoedd</i> (Gwasg Prifysgol Cymru, 1967) hefyd.	The Place-names Standardisation Panel recommends writing the names of topographical features as more than one word, unlike settlement names (cities, towns and villages etc.) that are written as one word. The recommended form here, therefore, is <i>Llyn Eiddew Mawr</i> rather than <i>Llyn Eiddew-mawr</i> as used by the Ordnance Survey. <i>Llyn Eiddew Mawr</i> is also the form used in <i>A Gazetteer of Welsh Place-Names</i> (University of Wales Press, 1967).
Llyn Eigiau	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793660		
Llyn Elsi	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793833		
Llyn Foel Dinas	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793595	Mae'r Panel Safoni Enwau Lleoedd yn argymhell ysgrifennu enwau nodweddion tirweddol fel mwy nag un gair, yn wahanol i enwau aneddiadau (dinasoedd, trefi a phentrefi ayb) sy'n cael eu hysgrifennu'n un gair. Felly <i>Llyn Foel Dinas</i> yw'r argymhelliad yma yn hytrach na <i>Llyn Foeldinas</i> fel sydd gan yr Arolwg Ordnans.	The Place-names Standardisation Panel recommends writing the names of topographical features as more than one word, unlike settlement names (cities, towns and villages etc.) that are written as one word. The recommended form here, therefore, is <i>Llyn Foel Dinas</i> rather than <i>Llyn Foeldinas</i> as used by the Ordnance Survey.

Llyn Ffridd y Bwlch	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793827	Mae'r Panel Safoni Enwau Lleoedd yn argymhell ysgrifennu enwau nodweddion tirweddol fel mwy nag un gair, yn wahanol i enwau aneddiadau (dinasoedd, trefi a phentrefi ayb) sy'n cael eu hysgrifennu'n un gair. Felly <i>Llyn Ffridd y Bwlch</i> yw'r argymhelliad yma yn hytrach na <i>Llyn Ffridd-y-bwlch</i> fel sydd gan yr Arolwg Ordnans a'r <i>Rhestr o Enwau Lleoedd</i> (Gwasg Prifysgol Cymru, 1967).	The Place-names Standardisation Panel recommends writing the names of topographical features as more than one word, unlike settlement names (cities, towns and villages etc.) that are written as one word. The recommended form here, therefore, is <i>Llyn Ffridd y Bwlch</i> rather than <i>Llyn Ffridd-y-bwlch</i> as used by the Ordnance Survey and <i>A Gazetteer of Welsh Place-Names</i> (University of Wales Press, 1967).
Llyn Ffynhonnau	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793447	<i>Llyn y Ffynhoniau</i> sydd yn y <i>Rhestr o Enwau Lleoedd</i> (Gwasg Prifysgol Cymru, 1967), ond mae'r Panel Safoni Enwau Lleoedd yn argymhell <i>Llyn Ffynhonnau</i> , fel sydd gan yr Arolwg Ordnans, gan mai dyna'r ffurf fwyaf cyffredin.	<i>Llyn y Ffynhoniau</i> is the form used in <i>A Gazetteer of Welsh Place-Names</i> (University of Wales Press, 1967), but the Place-names Standardisation Panel recommends using <i>Llyn Ffynhonnau</i> , as used by the Ordnance Survey, as this is the most common form.
Llyn Ffynnon y Gwas	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793331	Mae'r Panel Safoni Enwau Lleoedd yn argymhell ysgrifennu enwau nodweddion tirweddol fel mwy nag un gair, yn wahanol i enwau aneddiadau (dinasoedd, trefi a phentrefi ayb) sy'n cael eu hysgrifennu'n un gair. Felly <i>Llyn Ffynnon y Gwas</i> yw'r argymhelliad yma yn hytrach na <i>Llyn Ffynnon-y-gwas</i> fel sydd gan yr Arolwg Ordnans a'r <i>Rhestr o Enwau Lleoedd</i> (Gwasg Prifysgol Cymru, 1967).	The Place-names Standardisation Panel recommends writing the names of topographical features as more than one word, unlike settlement names (cities, towns and villages etc.) that are written as one word. The recommended form here, therefore, is <i>Llyn Ffynnon y Gwas</i> rather than <i>Llyn Ffynnon-y-gwas</i> as used by the Ordnance Survey and <i>A Gazetteer of Welsh Place-Names</i> (University of Wales Press, 1967).

Llyn Gafr	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793780		
Llyn Garneddwen	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793281	Caiff <i>Garneddwen</i> ei ysgrifennu'n un gair er mwyn adlewyrchu'r ynganiad â'r acen ar y goben (y sillaf olaf ond un).	<i>Garneddwen</i> is written as one word in order to reflect pronunciation with the stress falling on the penultimate syllable.
Llyn Geirionnydd	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793368	Noder bod angen dwy -n- yn yr enw hwn.	Note that the letter -n- is doubled in this name.
Llyn Gelligain	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793738	Caiff <i>Gelligain</i> ei ysgrifennu'n un gair er mwyn adlewyrchu'r ynganiad â'r acen ar y goben (y sillaf olaf ond un). Nid oes angen cysylltnod felly fel sydd yn ffurf yr Arolwg Ordnans a'r <i>Rhestr o Enwau Lleoedd</i> (Gwasg Prifysgol Cymru, 1967). Mae tystiolaeth drwy law'r Parc mai <i>Lligan</i> yw'r ynganiad lleol hefyd yn brawf nad oes angen y cysylltnod yma.	<i>Gelligain</i> is written as one word in order to reflect pronunciation with the stress falling on the penultimate syllable. Therefore, there is no need for the hyphen as seen in the form used by the Ordnance Survey and <i>A Gazetteer of Welsh Place-Names</i> (University of Wales Press, 1967). The evidence received by Park officials that <i>Lligan</i> is the local pronunciation also indicates that the hyphen is unnecessary here.

Llyn Glan Gors	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793367	<p>Mae'r Panel Safoni Enwau Lleoedd yn argymhell ysgrifennu enwau nodweddion tirweddol fel mwy nag un gair, yn wahanol i enwau aneddiadau (dinasoedd, trefi a phentrefi ayb) sy'n cael eu hysgrifennu'n un gair. Felly <i>Llyn Glan Gors</i> yw'r argymhelliad yma yn hytrach na <i>Llyn Glangors</i> fel sydd gan yr Arolwg Ordnans.</p> <p>Noder bod y treigladd yn aros yn <i>gors</i> gan fod ôl y fannod (y) yno (<i>Glan y Gors</i>).</p>	<p>The Place-names Standardisation Panel recommends writing the names of topographical features as more than one word, unlike settlement names (cities, towns and villages etc.) that are written as one word. The recommended form here, therefore, is <i>Llyn Glan Gors</i> rather than <i>Llyn Glangors</i> as used by the Ordnance Survey.</p> <p>Note that the mutation is retained in <i>gors</i> under the influence of the historic use of the Welsh definite article (<i>Glan y Gors</i>).</p>
Llyn Glas [Blaenau Ffestiniog]	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793651		
Llyn Glas [Rhyd-ddu]	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793289		
Llyn Glas [Llanberis]	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074817207		

Llyn Goddion Duon	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793286	Mae'r Panel Safoni Enwau Lleoedd yn argymhell ysgrifennu enwau nodweddion tirweddol fel mwy nag un gair, yn wahanol i enwau aneddiadau (dinasoedd, trefi a phentrefi ayb) sy'n cael eu hysgrifennu'n un gair. Felly <i>Llyn Goddion Duon</i> yw'r argymhelliad yma yn hytrach na <i>Llyn Goddionduon</i> fel sydd gan yr Arolwg Ordnans.	The Place-names Standardisation Panel recommends writing the names of topographical features as more than one word, unlike settlement names (cities, towns and villages etc.) that are written as one word. The recommended form here, therefore, is <i>Llyn Goddion Duon</i> rather than <i>Llyn Goddionduon</i> as used by the Ordnance Survey.
Llyn Gwernan	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793822		
Llyn Gwynant	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793568		

<p>Llyn Hafod-y-llyn</p>	<p>http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4ZXXCCCCCCCCCCCCCCCCCCCCCCCCZZ000000074793564</p>	<p>Hoffai'r Panel Safoni Enwau Lleoedd ddiolch i swyddogion y Parc am gadarnhau bod <i>Hafod-y-llyn</i> yn enw ar dyddyn ym Maentwrog.</p> <p>Mae'r Panel yn argymhell ysgrifennu <i>Hafod-y-llyn</i> yn un gair gan fod yr elfen <i>hafod</i> yn cyfeirio at anheddiad. Mae'n arfer i ysgrifennu enwau aneddiadau (gan gynnwys tyddynnod a ffermydd) yn un gair, yn wahanol i enwau nodweddion tirweddol a ysgrifennir fel mwy nag un gair. Mae angen defnyddio cysylltnodau oherwydd bod y fannod (y/yr) yn dod o flaen rhan olaf unsill yr enw; defnyddir cysylltnodau cyn ac ar ôl y fannod er mwyn dangos yr elfennau unigol a hwyluso ynganiad. <i>Llyn Hafod-y-llyn</i> sy'n cael ei ddefnyddio gan yr Arolwg Ordnans hefyd.</p>	<p>The Place-names Standardisation Panel would like to thank the Park's officials for confirming that <i>Hafod-y-llyn</i> is the name of a small settlement in Maentwrog.</p> <p>The Panel recommends writing <i>Hafod-y-llyn</i> as one word as the <i>hafod</i> element refers to a settlement. Settlement names (including smallholdings and farms) are usually written as one word, unlike the names of topographical features that are written as more than one word. The hyphen is used in Welsh place-names when the Welsh definite article (<i>y/yr</i>) occurs before a final monosyllable; hyphens are used before and after the definite article in order to highlight the individual elements and aid pronunciation. <i>Llyn Hafod-y-llyn</i> is also the form used by the Ordnance Survey.</p>
--------------------------	--	---	---

Llyn Hesgin	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793393	<p>Mae'r Panel Safoni Enwau Lleoedd yn argymhell <i>Llyn Hesgin</i> gan mai dyna'r sillafiad yn y <i>Rhestr o Enwau Lleoedd</i> (Gwasg Prifysgol Cymru, 1967), yn hytrach na <i>Llyn Hesgyn</i> fel sydd gan yr Arolwg Ordnans.</p> <p>Mae'r sillafiad <i>hesgin</i> i'w weld yn <i>Geiriadur Prifysgol Cymru</i>, a chymryd mai ardal yn llawn hesg yw'r ystyr, lle cyfeirir at gyfrol Ifor Williams, <i>Enwau Lleoedd</i> yn y cofnod.</p>	<p>The Place-names Standardisation Panel recommends <i>Llyn Hesgin</i> as this is the spelling in <i>A Gazetteer of Welsh Place-Names</i> (University of Wales Press, 1967), rather than <i>Llyn Hesgyn</i> as used by the Ordnance Survey.</p> <p>The spelling <i>hesgin</i> is seen in <i>Geiriadur Prifysgol Cymru: A Dictionary of the Welsh Language</i>, presuming that it refers to an area full of sedge, where the record refers to Ifor Williams' book, <i>Enwau Lleoedd</i>.</p>
Llyn Hiraethlyn	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793739	<p>Yn wahanol i <i>Glaslyn</i> neu <i>Gloywlyn</i>, gwelir yr elfen <i>llyn</i> yn cael ei defnyddio o flaen enw <i>Hiraethlyn</i> yn aml. Er mai <i>Hiraethlyn</i> yw ffurf y <i>Rhestr o Enwau Lleoedd</i> (Gwasg Prifysgol Cymru, 1967), mae'r Arolwg Ordnans yn defnyddio <i>Llyn Hiraethlyn</i>. Mae cynnwys yr elfen <i>llyn</i> o flaen yr enw yn ffordd o wahaniaethu rhwng <i>Llyn Hiraethlyn</i> ac <i>Afon Hiraethlyn</i>.</p>	<p>Contrary to <i>Glaslyn</i> or <i>Gloywlyn</i>, <i>llyn</i> is often seen to precede <i>Hiraethlyn</i>. Although <i>Hiraethlyn</i> is the form used in <i>A Gazetteer of Welsh Place-Names</i> (University of Wales Press, 1967), the Ordnance Survey uses <i>Llyn Hiraethlyn</i>. Using <i>llyn</i> to precede this name is a means to differentiate between <i>Llyn Hiraethlyn</i> and <i>Afon Hiraethlyn</i>.</p>
Llyn Hywel	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793695		
Llyn Idwal	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793160		

Llyn Irddyn	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793232		
Llyn Iwerddon	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793284		
Llyn Jericho	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793188		
Llyn Llagi	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793439		
Llyn Llennyrch	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793488	Noder bod angen dwy -n- yn yr enw hwn.	Note that the letter -n- is doubled in this name.
Llyn Llydaw	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793937		
Llyn Llymbren	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793278	Mae'r Panel Safoni Enwau Lleoedd yn argymhell y ffurf <i>Llyn Llymbren</i> fel sydd yn y <i>Rhestr o Enwau Lleoedd</i> (Gwasg Prifysgol Cymru, 1967), gan mai dyma'r ffurf fwyaf cyffredin a'r ffurf sydd i'w chlywed ar lafar yn lleol. Noder bod <i>Llyn Lliwbrân</i> yn gyffredin hefyd, a <i>Llyn Llyfnbren</i> yn cael ei ddefnyddio weithiau.	The Place-names Standardisation Panel recommends the form <i>Llyn Llymbren</i> as is used in <i>A Gazetteer of Welsh Place-Names</i> (University of Wales Press, 1967), as this is the form most commonly heard pronounced locally. Note that <i>Llyn Lliwbrân</i> is also common, and <i>Llyn Llyfnbren</i> is sometimes used.

Llyn Llywelyn	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793566		
Llyn Mair	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793563		

<p>Llyn Myngul</p>	<p>http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793692</p>	<p>Mae'r Panel Safoni Enwau Lleoedd yn argymhell y ffurf <i>Llyn Myngul</i> fel sydd yn y <i>Rhestr o Enwau Lleoedd</i> (Gwasg Prifysgol Cymru, 1967), yn hytrach na <i>Llyn Mwyngil</i> fel sydd gan yr Arolwg Ordnans. Er bod <i>Llyn Mwyngil</i> yn gyffredin, <i>Llyn Myngul</i> sydd agosaf o ran tarddiad yr enw (<i>mŵn</i> sef 'gwddf' + <i>cul</i>), a'r ystyr hwnnw'n dweud rhywbeth am natur y llyn.</p> <p>Mae'r enw <i>Llyn Tal-y-llyn</i> yn cael ei ddefnyddio ar lafar yn lleol yn amlach na'r un enw, ond mae cydnabyddiaeth nad dyna enw swyddogol y llyn. Yn yr un modd, mae <i>Tal-y-llyn Lake</i> hefyd yn cael ei ddefnyddio yn Saesneg. Gan mai lleoli'r llyn yn unig a wna'r enw Saesneg hwn, mae'r Panel Safoni Enwau Lleoedd yn cynnig y gellid defnyddio <i>Llyn Myngul</i> yn unig fel y ffurf safonol er mwyn hyrwyddo'r enw Cymraeg hanesyddol.</p> <p>Mater i'r Parc yw penderfynu a ydynt yn arddel yr enw Saesneg o gwbl. Pe bai'r Parc am ddefnyddio <i>Llyn Myngul</i> yn unig fel y ffurf safonol ond ei fod am gydnabod y defnydd o <i>Tal-y-llyn Lake</i> mewn cyd-destunau Saesneg er mwyn</p>	<p>The Place-names Standardisation Panel recommends the form <i>Llyn Myngul</i> as is used in <i>A Gazetteer of Welsh Place-Names</i> (University of Wales Press, 1967), rather than <i>Llyn Mwyngil</i> used by the Ordnance Survey. Although <i>Llyn Mwyngil</i> is common, <i>Llyn Myngul</i> is closest to the name's origin (<i>mŵn</i> meaning neck + <i>cul</i> meaning narrow), the meaning revealing something about the nature of the lake.</p> <p>The name <i>Llyn Tal-y-llyn</i> is used colloquially more often than any other name, although there is acknowledgement that it is not the lake's official name. Similarly, <i>Tal-y-llyn Lake</i> is also used in English. As this English name only locates the lake, the Place-names Standardisation Panel suggests that <i>Llyn Myngul</i> could be used as a single standard form in order to promote the historic Welsh name.</p> <p>It is for the Park to decide whether they acknowledge the English name at all. If the Park wanted to use <i>Llyn Myngul</i> as the only standard form but wanted to acknowledge the use of <i>Tal-y-llyn Lake</i> in English contexts to avoid confusion, they could consider, for example:</p>
--------------------	--	---	--

		<p>osgoi dryswch, gellid ystyried, er enghraifft:</p> <ul style="list-style-type: none"> • roi'r enw Saesneg mewn cromfachau ar ôl yr enw Cymraeg • cynnwys brawddeg ar ôl yr enw Cymraeg yn dweud fod <i>Tal-y-llyn Lake</i> yn enw cyffredin yn Saesneg. <p>Noder mai 'nlg' yn hytrach na 'ng' yw'r ynganiad yn <i>Llyn Myngul</i>.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • including the English name in brackets after the Welsh name • including a sentence following the Welsh name explaining that <i>Tal-y-llyn Lake</i> is a common English name. <p>Note that the pronunciation in <i>Llyn Myngul</i> is 'nlg' rather than the Welsh letter 'ng'.</p>
Llyn Nadroedd	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793288		
Llyn Nantlle Uchaf	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074794829		
Llyn Newydd	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793784		
Llyn Ogwen	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793159		

Llyn Owen y Ddôl	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/400000074793789	Mae'r Panel Safoni Enwau Lleoedd yn argymhell ysgrifennu enwau nodweddion tirweddol fel mwy nag un gair, yn wahanol i enwau aneddiadau (dinasoedd, trefi a phentrefi ayb) sy'n cael eu hysgrifennu'n un gair. Felly <i>Llyn Owen y Ddôl</i> yw'r argymhelliad yma yn hytrach na <i>Llyn Owen-y-ddôl</i> fel sydd gan yr Arolwg Ordnans.	The Place-names Standardisation Panel recommends writing the names of topographical features as more than one word, unlike settlement names (cities, towns and villages etc.) that are written as one word. The recommended form here, therefore, is <i>Llyn Owen y Ddôl</i> rather than <i>Llyn Owen-y-ddôl</i> as used by the Ordnance Survey.
Llyn Padarn	http://data.ordnancesurvey.co.uk/doc/4000000074793847		
Llyn Pandy	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793441		
Llyn Pen Aran	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793642	Mae'r Panel Safoni Enwau Lleoedd yn argymhell ysgrifennu enwau nodweddion tirweddol fel mwy nag un gair, yn wahanol i enwau aneddiadau (dinasoedd, trefi a phentrefi ayb) sy'n cael eu hysgrifennu'n un gair. <i>Llyn Pen Aran</i> yw ffurf yr Arolwg Ordnans hefyd.	The Place-names Standardisation Panel recommends writing the names of topographical features as more than one word, unlike settlement names (cities, towns and villages etc.) that are written as one word. <i>Llyn Pen Aran</i> is also the form used by the Ordnance Survey.

Llyn Pencraig	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793196	<p>Hoffai'r Panel Safoni Enwau Lleoedd ddiolch i swyddogion y Parc am gadarnhau'r ynganiad.</p> <p>Mae'r Panel yn argymhell ysgrifennu <i>Pencraig</i> fel un gair er mwyn adlewyrchu'r ynganiad â'r acen ar y goben.</p>	<p>The Place-names Standardisation Panel would like to thank the Park's officials for confirming the pronunciation.</p> <p>The Panel recommends writing <i>Pencraig</i> as one word in order to reflect the pronunciation with the stress on the penultimate syllable.</p>
Llyn Pen Ffridd Newydd	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793204	<p>Mae'r Panel Safoni Enwau Lleoedd yn argymhell ysgrifennu enwau nodweddion tirweddol fel mwy nag un gair, yn wahanol i enwau aneddiadau (dinasoedd, trefi a phentrefi ayb) sy'n cael eu hysgrifennu'n un gair. Felly <i>Llyn Pen Ffridd Newydd</i> yw'r argymhelliad yma yn hytrach na <i>Llyn Penffriddnewydd</i> fel sydd gan yr Arolwg Ordnans.</p>	<p>The Place-names Standardisation Panel recommends writing the names of topographical features as more than one word, unlike settlement names (cities, towns and villages etc.) that are written as one word. The recommended form here, therefore, is <i>Llyn Pen Ffridd Newydd</i> rather than <i>Llyn Penffriddnewydd</i> as used by the Ordnance Survey.</p>
Llyn Pen Moelyn		<p>Mae'r Panel Safoni Enwau Lleoedd yn argymhell ysgrifennu enwau nodweddion tirweddol fel mwy nag un gair, yn wahanol i enwau aneddiadau (dinasoedd, trefi a phentrefi ayb) sy'n cael eu hysgrifennu'n un gair. <i>Llyn Pen Moelyn</i> yw ffurf yr Arolwg Ordnans hefyd.</p>	<p>The Place-names Standardisation Panel recommends writing the names of topographical features as more than one word, unlike settlement names (cities, towns and villages etc.) that are written as one word. <i>Llyn Pen Moelyn</i> is also the form used by the Ordnance Survey.</p>

Llyn Pen y Gwryd	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793656	Mae'r Panel Safoni Enwau Lleoedd yn argymhell ysgrifennu enwau nodweddion tirweddol fel mwy nag un gair, yn wahanol i enwau aneddiadau (dinasoedd, trefi a phentrefi ayb) sy'n cael eu hysgrifennu'n un gair. Felly <i>Llyn Pen y Gwryd</i> yw'r argymhelliad yma yn hytrach na <i>Llyn Pen-y-gwryd</i> fel sydd gan yr Arolwg Ordnans.	The Place-names Standardisation Panel recommends writing the names of topographical features as more than one word, unlike settlement names (cities, towns and villages etc.) that are written as one word. The recommended form here, therefore, is <i>Llyn Pen y Gwryd</i> rather than <i>Llyn Pen-y-gwryd</i> as used by the Ordnance Survey.
Llyn Perfeddau	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793694		
Llyn Peris	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074795845		
Llyn Pryfed	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793781		
Llyn Pwll y Gele	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793643	Mae'r Panel Safoni Enwau Lleoedd yn argymhell ysgrifennu enwau nodweddion tirweddol fel mwy nag un gair, yn wahanol i enwau aneddiadau (dinasoedd, trefi a phentrefi ayb) sy'n cael eu hysgrifennu'n un gair. Felly <i>Llyn Pwll y Gele</i> yw'r argymhelliad yma yn hytrach na <i>Llyn Pwll-y-gele</i> fel sydd gan yr Arolwg Ordnans.	The Place-names Standardisation Panel recommends writing the names of topographical features as more than one word, unlike settlement names (cities, towns and villages etc.) that are written as one word. The recommended form here, therefore, is <i>Llyn Pwll y Gele</i> rather than <i>Llyn Pwll-y-gele</i> as used by the Ordnance Survey.

Llyn Ruck	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793644	Noder, er gwybodaeth, mai cyfenw teuluol yw 'Ruck' yma.	It should be noted that 'Ruck' is a family surname.
Llyn Sarnau	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793197		
Llyn Serw	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793599		
Llyn Stwlan	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793193		
Llyn Tan y Graig	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074807127	Mae'r Panel Safoni Enwau Lleoedd yn argymhell ysgrifennu enwau nodweddion tirweddol fel mwy nag un gair, yn wahanol i enwau aneddiadau (dinasoedd, trefi a phentrefi ayb) sy'n cael eu hysgrifennu'n un gair. Felly <i>Llyn Tan y Graig</i> yw'r argymhelliad yma yn hytrach na <i>Llyn Tan-y-graig</i> fel sydd gan yr Arolwg Ordnans.	The Place-names Standardisation Panel recommends writing the names of topographical features as more than one word, unlike settlement names (cities, towns and villages etc.) that are written as one word. The recommended form here, therefore, is <i>Llyn Tan y Graig</i> rather than <i>Llyn Tan-y-graig</i> as used by the Ordnance Survey.
Llyn Tecwyn Isaf	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793321		
Llyn Tecwyn Uchaf	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793529		

Llyn Tegid	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793882	<p>Mae'r enw Saesneg <i>Bala Lake</i> yn gyffredin iawn, wrth gwrs, ac wedi hen ennill ei blwyf; dyna brif enw cofnod yr Arolwg Ordnans er bod <i>Llyn Tegid</i> i'w weld ar y map ei hun hefyd. Ond mae'n gyffredin hefyd i weld <i>Llyn Tegid</i> yn cael ei ddefnyddio mewn cyd-destunau Saesneg. O'r herwydd, mae'r Panel Safoni Enwau Lleoedd yn cynnig y gellid defnyddio <i>Llyn Tegid</i> yn unig fel y ffurf safonol er mwyn hyrwyddo'r enw Cymraeg.</p> <p>Mater i'r Parc yw penderfynu a ydynt yn arddel yr enw Saesneg o gwbl. Pe bai'r Parc am ddefnyddio <i>Llyn Tegid</i> yn unig fel y ffurf safonol ond ei fod am gydnabod y defnydd o <i>Bala Lake</i> mewn cyd-destunau Saesneg er mwyn osgoi dryswch, gellid ystyried, er enghraifft:</p> <ul style="list-style-type: none"> • roi'r enw Saesneg mewn cromfachau ar ôl yr enw Cymraeg • cynnwys brawddeg ar ôl yr enw Cymraeg yn dweud fod <i>Bala Lake</i> yn enw cyffredin yn Saesneg. 	<p>The English name <i>Bala Lake</i> is, of course, very common and well established; that is the title name for the Ordnance Survey's record although <i>Llyn Tegid</i> is also seen on the map itself. It is also common, however, to see <i>Llyn Tegid</i> used in English contexts. Therefore, the Place-names Standardisation Panel suggests that <i>Llyn Tegid</i> could be used as a single standard form in order to promote the Welsh name.</p> <p>It is for the Park to decide whether they acknowledge the English name at all. If the Park wanted to use <i>Llyn Tegid</i> as the only standard form but wanted to acknowledge the use of <i>Bala Lake</i> in English contexts to avoid confusion, they could consider, for example:</p> <ul style="list-style-type: none"> • including the English name in brackets after the Welsh name • including a sentence following the Welsh name explaining that <i>Bala Lake</i> is a common English name.
Llyn Terfyn	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793325		

Llyn Teyrn	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793702		
Llyn Tomos Lewis	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793657		
Llyn Trawsfynydd	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074790545		
Llyn Trefor	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074810566		
Llyn Tryweryn	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793524		
Llyn Twr Glas	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793782	<p>Mae'r Panel Safoni Enwau Lleoedd yn argymhell ysgrifennu enwau nodweddion tirweddol fel mwy nag un gair, yn wahanol i enwau aneddiadau (dinasoedd, trefi a phentrefi ayb) sy'n cael eu hysgrifennu'n un gair. Felly <i>Llyn Twr Glas</i> yw'r argymhelliad yma yn hytrach na <i>Llyn Twr-glâs</i> fel sydd gan yr Arolwg Ordnans (nid oes angen acen grom yma, wrth gwrs).</p> <p>Noder mai'r gair <i>twr</i> (h.y. pentwr neu grug) sydd yma ac nid <i>tŵr</i>.</p>	<p>The Place-names Standardisation Panel recommends writing the names of topographical features as more than one word, unlike settlement names (cities, towns and villages etc.) that are written as one word. The recommended form here, therefore, is <i>Llyn Twr Glas</i> rather than <i>Llyn Twr-glâs</i> as used by the Ordnance Survey (the circumflex is unnecessary).</p> <p>Note that the word here is <i>twr</i> (meaning pile or heap), and not <i>tŵr</i> (tower).</p>

Llyn Tynymynydd	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793198	Mae'r Panel Safoni Enwau Lleoedd yn argymhell ysgrifennu <i>Tynymynydd</i> yn un gair gan fod yr elfen <i>Tyn</i> (tyddyn) yn cyfeirio at anheddiad. Mae'n arfer i ysgrifennu enwau aneddiadau (gan gynnwys tyddynnod a ffermydd) yn un gair, yn wahanol i enwau nodweddion tirweddol a ysgrifennir fel mwy nag un gair. Felly <i>Llyn Tynymynydd</i> yw'r argymhelliad yma fel sydd gan yr Arolwg Ordnans.	The Place-names Standardisation Panel recommends writing <i>Tynymynydd</i> as one word as the <i>Tyn</i> element refers to a settlement (<i>Tyn</i> > <i>Tyddyn</i> , smallholding). Settlement names (including smallholdings and farms) are usually written as one word, unlike the names of topographical features that are written as more than one word. The recommended form here, therefore, is <i>Llyn Tynymynydd</i> as is used by the Ordnance Survey.
Llyn Wylfa	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793187		
Llyn y Bi	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793648	Noder, er gwybodaeth, fod tystiolaeth hanesyddol o'r ynganiad 'Ybi'. Er mai prin iawn yw'r ynganiad hwnnw heddiw, mae rhai yn dal i ynganu enw'r llyn fel 'Llyn Ybi'.	It should be noted that there is historic evidence of the pronunciation 'Ybi'. Although that pronunciation is rarely heard today, some do still pronounce the lake's name as 'Llyn Ybi'.
Llyn y Biswail	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793327		
Llyn y Cefn	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793438		
Llyn y Cŵn	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793788		

Llyn y Drum	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793437		
Llyn y Drum Boeth	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793874	Mae'r Panel Safoni Enwau Lleuedd yn argymhell ysgrifennu enwau nodweddion tirweddol fel mwy nag un gair, yn wahanol i enwau aneddiadau (dinasoedd, trefi a phentrefi ayb) sy'n cael eu hysgrifennu'n un gair. Felly <i>Llyn y Drum Boeth</i> yw'r argymhelliad yma yn hytrach na <i>Llyn y Drum-boeth</i> fel sydd gan yr Arolwg Ordnans.	The Place-names Standardisation Panel recommends writing the names of topographical features as more than one word, unlike settlement names (cities, towns and villages etc.) that are written as one word. The recommended form here, therefore, is <i>Llyn y Drum Boeth</i> rather than <i>Llyn y Drum-boeth</i> as used by the Ordnance Survey.
Llyn y Dywarchen [Ffestiniog]	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793598		
Llyn y Dywarchen [Betws Garmon]	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793400		
Llyn y Dywarchen [Llanfihangel-y-traethau a Llandecwyn]	http://data.ordnancesurvey.co.uk/doc/4000000074793234	Er mai <i>Llyn Dywarchen</i> yw ffurf yr Arolwg Ordnans, mae'r Panel Safoni Enwau Lleuedd yn argymhell cynnwys y fannod (y) yn yr enw er mwyn bod yn gyson â'r ddau <i>Llyn y Dywarchen</i> arall. Mae'r treigladd yn y ffurf <i>Llyn Dywarchen</i> yn dangos ôl y fannod beth bynnag ac felly nid yw'n newid fawr ddim ar yr enw.	Although the Ordnance Survey uses <i>Llyn Dywarchen</i> , the Place-names Standardisation Panel recommends including the Welsh definite article (y) in this name to be consistent with the other two lakes that share the name <i>Llyn y Dywarchen</i> . The mutation in the form <i>Llyn Dywarchen</i> indicates the missing definite article anyway and so it barely changes the name.

Llyn y Fawnog	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793280		
Llyn y Fedw	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793237		
Llyn y Fign	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793596		
Llyn y Foel	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793567		
Llyn y Frân	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793647		
Llyn y Frithgraig	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793649	<p>Hoffai'r Panel Safoni Enwau Lleoedd ddiolch i swyddogion y Parc am gadarnhau'r ynganiad.</p> <p>Mae'r Panel yn argymhell ysgrifennu <i>Frithraig</i> fel un gair er mwyn adlewyrchu'r ynganiad â'r acen ar y goben.</p>	<p>The Place-names Standardisation Panel would like to thank the Park's officials for confirming the pronunciation.</p> <p>The Panel recommends writing <i>Frithgraig</i> as one word in order to reflect the pronunciation with the stress on the penultimate syllable.</p>

<p>Llyn y Gadair [Betws Garmon]</p>	<p>http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793243</p>	<p>Mae'n debyg mai dylanwad sillafiad 'Cader Idris' sy'n gyfrifol am ffurf yr Arolwg Ordnans, <i>Llyn y Gader</i>. Mae'r sillafiad hwnnw'n anaddas ar gyfer enw'r llyn ym Metws Garmon, fodd bynnag, â Chadair Idris gryn bellter i ffwrdd. Ni fyddai'r ynganiad 'cader' i'w glywed yn yr ardal hon chwaith. Mae'r Panel Safoni Enwau Lleoedd yn sicr yn argymhell <i>Llyn y Gadair</i> yn yr achos yma.</p>	<p>The form used by the Ordnance Survey, <i>Llyn y Gader</i>, is probably due to the influence of the spelling of 'Cader Idris'. However, that spelling is unsuitable for the name of the lake in Betws Garmon with Cadair Idris being some distance away. The 'cader' pronunciation would not be heard in this area either. The Place-names Standardisation Panel definitely recommends <i>Llyn y Gadair</i> in this case.</p>
---	--	--	---

Llyn y Gadair [Brithdir ac Islaw'r-dref]	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793779	<p>Bydd angen i'r enw hwn fod yn gyson ag enw Cadair Idris gan y Parc, p'un ai a yw'r Parc yn defnyddio <i>Llyn y Gadair</i> a <i>Cadair Idris</i> neu <i>Llyn y Gader</i> a <i>Cader Idris</i>.</p> <p><i>Llyn y Gadair</i> yw ffurf y <i>Rhestr o Enwau Lleoedd</i> (Gwasg Prifysgol Cymru, 1967) a ffurf yr Arolwg Ordnans. Mae'r Panel Safoni Enwau Lleoedd yn argymhell defnyddio <i>Llyn y Gadair</i> (ac felly hefyd <i>Cadair Idris</i> fel enw'r mynydd). Wrth argymhell <i>Llyn y Gadair</i> fel ffurf safonol i'w defnyddio mewn cyd-destunau swyddogol, mae hynny'n caniatáu pobl i ynganu'r elfen <i>cadair</i> fel y mynnant, fel 'cader' neu 'cadar'. Cred y Panel y byddai argymhell <i>Llyn y Gader</i> yn gwneud penderfyniad ar ran pobl ynghylch sut i ynganu'r enw. Cymharer â'r enw <i>Dolgellau</i>, a gaiff ei sillafu felly'n safonol ond a gaiff ei ynganu fel 'Dolgelle' neu 'Dolgella' ar lafar.</p>	<p>The Park will need to ensure that this name is consistent with the name of Cadair Idris, whether the Park uses <i>Llyn y Gadair</i> and <i>Cadair Idris</i> or <i>Llyn y Gader</i> and <i>Cader Idris</i>.</p> <p><i>Llyn y Gadair</i> is the form used in <i>A Gazetteer of Welsh Place-Names</i> (University of Wales Press, 1967) and by the Ordnance Survey. The Place-names Standardisation Panel recommends using <i>Llyn y Gadair</i> as the standard form (and therefore <i>Cadair Idris</i> as the name of the mountain). By recommending <i>Llyn y Gadair</i> as the standard form to be used in official contexts, it allows for people to pronounce the element <i>cadair</i> as they wish, as 'cader' or 'cadar'. The Panel believes that recommending <i>Llyn y Gader</i> would be making a decision on behalf of people about how to pronounce the name. Compare with the name <i>Dolgellau</i>, which is spelt as so in its standard form but is pronounced colloquially as 'Dolgelle' or 'Dolgella'.</p>
Llyn y Garn	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793525		

Llyn y Garnedd	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793530		
Llyn y Garnedd Uchaf	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793531	Mae'r Panel Safoni Enwau Lleoedd yn argymhell ysgrifennu enwau nodweddion tirweddol fel mwy nag un gair, yn wahanol i enwau aneddiadau (dinasoedd, trefi a phentrefi ayb) sy'n cael eu hysgrifennu'n un gair. Felly <i>Llyn y Garnedd Uchaf</i> yw'r argymhelliad yma yn hytrach na <i>Llyn y Garnedd-uchaf</i> fel sydd gan yr Arolwg Ordnans.	The Place-names Standardisation Panel recommends writing the names of topographical features as more than one word, unlike settlement names (cities, towns and villages etc.) that are written as one word. The recommended form here, therefore, is <i>Llyn y Garnedd Uchaf</i> rather than <i>Llyn y Garnedd-uchaf</i> as used by the Ordnance Survey.
Llyn y Graig Wen	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793364	Mae'r Panel Safoni Enwau Lleoedd yn argymhell ysgrifennu enwau nodweddion tirweddol fel mwy nag un gair, yn wahanol i enwau aneddiadau (dinasoedd, trefi a phentrefi ayb) sy'n cael eu hysgrifennu'n un gair. Felly <i>Llyn y Graig Wen</i> yw'r argymhelliad yma yn hytrach na <i>Llyn y Graig-wen</i> fel sydd gan yr Arolwg Ordnans.	The Place-names Standardisation Panel recommends writing the names of topographical features as more than one word, unlike settlement names (cities, towns and villages etc.) that are written as one word. The recommended form here, therefore, is <i>Llyn y Graig Wen</i> rather than <i>Llyn y Graig-wen</i> as used by the Ordnance Survey.

Llyn y Garreg Wen	http://data.ordnancesurvey.co.uk/doc/400000007479332 <u>3</u>	<p>Mae'r Panel Safoni Enwau Lleoedd yn argymhell ysgrifennu enwau nodweddion tirweddol fel mwy nag un gair, yn wahanol i enwau aneddiadau (dinasoedd, trefi a phentrefi ayb) sy'n cael eu hysgrifennu'n un gair. Felly <i>Llyn y Garreg Wen</i> yw'r argymhelliad yma yn hytrach na <i>Llyn Gareg-wen</i> fel sydd gan yr Arolwg Ordnans (noder bod angen dyblu'r -r- yn 'garreg').</p> <p>Er nad yw'r fannod (y) yn cael ei defnyddio yn ffurf yr Arolwg Ordnans ac nad yw o hyd yn cael ei hynganu yn enw'r llyn, mae'r treigladd yn y ffurf <i>Llyn Gareg-wen</i> yn dangos ôl y fannod yn glir ac felly nid yw cynnwys y fannod yn newid fawr ddim ar yr enw. Mae'r fannod hefyd yn gyfarwydd iawn yn enw'r gân werin, Dafydd y Garreg Wen.</p>	<p>The Place-names Standardisation Panel recommends writing the names of topographical features as more than one word, unlike settlement names (cities, towns and villages etc.) that are written as one word. The recommended form here, therefore, is <i>Llyn y Garreg Wen</i> rather than <i>Llyn Gareg-wen</i> as used by the Ordnance Survey (note that the letter -r- needs to be doubled in the word <i>garreg</i>).</p> <p>Although the Welsh definite article (y) is not used in the Ordnance Survey's form and that it is not always pronounced in the name of the lake, the mutation in <i>Llyn Gareg-wen</i> indicates the missing definite article anyway and so it barely changes the name. The definite article is also very familiar in the name of the folksong, Dafydd y Garreg Wen.</p>
-------------------	---	---	--

Llyn y Gaseg Fraith	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793786	<p>Mae'r Panel Safoni Enwau Lleoedd yn argymhell ysgrifennu enwau nodweddion tirweddol fel mwy nag un gair, yn wahanol i enwau aneddiadau (dinasoedd, trefi a phentrefi ayb) sy'n cael eu hysgrifennu'n un gair. Felly <i>Llyn y Gaseg Fraith</i> yw'r argymhelliad yma yn hytrach na <i>Llyn Caseg-fraith</i> fel sydd gan yr Arolwg Ordnans.</p> <p>Ychwanegwyd y fannod (y) a'r treigladd i'r enw hwn gan ei bod yn ffurf sydd i'w gweld yn gyson a'i bod yn gyson ag enwau fel <i>Llyn y Garnedd Uchaf</i>, <i>Llyn y Graig Wen</i> a <i>Llyn y Garreg Wen</i>. Llyn y Gaseg-fraith yw'r enw ar Wicipedia hefyd, er enghraifft.</p>	<p>The Place-names Standardisation Panel recommends writing the names of topographical features as more than one word, unlike settlement names (cities, towns and villages etc.) that are written as one word. The recommended form here, therefore, is <i>Llyn y Gaseg Fraith</i> rather than <i>Llyn Caseg-fraith</i> as used by the Ordnance Survey.</p> <p>The Welsh definite article (y) and the following mutation was added to this name as it's a common form and is consistent with names such as <i>Llyn y Garnedd Uchaf</i>, <i>Llyn y Graig Wen</i> and <i>Llyn y Garreg Wen</i>. Llyn y Gaseg-fraith is also the form seen on the Welsh Wicipedia, for example.</p>
Llyn y Gors	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793600		
Llyn y Manod	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793740		

Llyn y Morynion [Ffestiniog]	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793396	<p><i>Llyn y Morynion</i> yw ffurf y <i>Rhestr o Enwau Lleoedd</i> (Gwasg Prifysgol Cymru, 1967). Mae'r Panel Safoni Enwau Lleoedd yn argymhell y ffurf hon yn hytrach na <i>Llyn Morwynion</i>, sef ffurf yr Arolwg Ordnans.</p> <p><i>Morynion</i> yw'r ffurf sydd ar lafar yn y gogledd a dyna'r ffurf gyntaf a nodir yn <i>Geiriadur Prifysgol Cymru</i>. 'Morynyon' yw'r ffurf yn y Mabinogi hefyd sy'n gysylltiedig ag enw'r llyn hwn.</p>	<p><i>Llyn y Morynion</i> is the form used in <i>A Gazetteer of Welsh Place-Names</i> (University of Wales Press, 1967). The Place-names Standardisation Panel recommends this form rather than <i>Llyn Morwynion</i> as used by the Ordnance Survey.</p> <p><i>Morynion</i> is the form heard colloquially in north Wales and is the first form recorded in <i>Geiriadur Prifysgol Cymru: A Dictionary of the Welsh Language</i>. 'Morynyon' is also the form seen in the Mabinogi, which relates to the name of this lake.</p>
Llyn y Morynion [Llanbedr]	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793697	<p><i>Llyn y Morynion</i> yw ffurf y <i>Rhestr o Enwau Lleoedd</i> (Gwasg Prifysgol Cymru, 1967). Mae'r Panel Safoni Enwau Lleoedd yn argymhell y ffurf hon yn hytrach na <i>Llyn Morwynion</i>, sef ffurf yr Arolwg Ordnans.</p> <p><i>Morynion</i> yw'r ffurf sydd ar lafar yn y gogledd a dyna'r ffurf gyntaf a nodir yn <i>Geiriadur Prifysgol Cymru</i>.</p>	<p><i>Llyn y Morynion</i> is the form used in <i>A Gazetteer of Welsh Place-Names</i> (University of Wales Press, 1967). The Place-names Standardisation Panel recommends this form rather than <i>Llyn Morwynion</i> as used by the Ordnance Survey.</p> <p><i>Morynion</i> is the form heard colloquially in north Wales and is the first form recorded in <i>Geiriadur Prifysgol Cymru: A Dictionary of the Welsh Language</i>.</p>
Llyn y Parc	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793195		

Llyn y Tomla	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793646		
Llyn y Wrach	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793205		
Llyn y Wrysgan	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793238		
Llyn yr Adar	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793366		
Llyn yr Arddu	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793282		
Llyn yr Oerfel	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793394		
Llynnau Barlwyd	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793828		

Llynnau Cerrig y Myllt	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793440	Mae'r Panel Safoni Enwau Lleoedd yn argymhell ysgrifennu enwau nodweddion tirweddol fel mwy nag un gair, yn wahanol i enwau aneddiadau (dinasoedd, trefi a phentrefi ayb) sy'n cael eu hysgrifennu'n un gair. Felly <i>Llynnau Cerrig y Myllt</i> yw'r argymhelliad yma yn hytrach na <i>Llynnau Cerrig-y-myllt</i> fel sydd yn y <i>Rhestr o Enwau Lleoedd</i> (Gwasg Prifysgol Cymru, 1967) ac fel sydd gan yr Arolwg Ordnans.	The Place-names Standardisation Panel recommends writing the names of topographical features as more than one word, unlike settlement names (cities, towns and villages etc.) that are written as one word. The recommended form here, therefore, is <i>Llynnau Cerrig y Myllt</i> rather than <i>Llynnau Cerrig-y-myllt</i> as used by <i>A Gazetteer of Welsh Place-Names</i> (University of Wales Press, 1967) and by the Ordnance Survey.
Llynnau Cregennen	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793823		
Llynnau Cwm Silyn	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793333	Mae'r Panel Safoni Enwau Lleoedd yn argymhell ysgrifennu enwau nodweddion tirweddol fel mwy nag un gair, yn wahanol i enwau aneddiadau (dinasoedd, trefi a phentrefi ayb) sy'n cael eu hysgrifennu'n un gair. Felly <i>Llynnau Cwm Silyn</i> yw'r argymhelliad yma. Dyma ffurf y <i>Rhestr o Enwau Lleoedd</i> (Gwasg Prifysgol Cymru, 1967) a ffurf yr Arolwg Ordnans.	The Place-names Standardisation Panel recommends writing the names of topographical features as more than one word, unlike settlement names (cities, towns and villages etc.) that are written as one word. The recommended form here, therefore, is <i>Llynnau Cwm Silyn</i> . This is the form used by <i>A Gazetteer of Welsh Place-Names</i> (University of Wales Press, 1967) and by the Ordnance Survey.
Llynnau Diffwys	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074807129		

Llynnau Duweunydd	http://data.ordnancesurvey.co.uk/doc/4000000074793655	<p>Mae'r Panel Safoni Enwau Lleoedd yn argymhell y ffurf <i>Duweunydd</i> fel y ffurf ysgrifenedig safonol gan fod y sillafiad yn cyfleu'r ynganiad a chan mai dyna ffurf y cyfeirlyfr safonol, <i>Rhestr o Enwau Lleoedd</i> (Gwasg Prifysgol Cymru, 1967).</p> <p>Bydd angen sicrhau mai'r un yw'r ffurf ar gyfer enw'r llyn, yr afon a'r merddwr.</p>	<p>The Place-names Standardisation Panel recommends <i>Duweunydd</i> as the standard written form as it conveys the pronunciation and is the form used in the standard reference book, <i>A Gazetteer of Welsh Place-Names</i> (University of Wales Press, 1967).</p> <p>You will need to ensure that the same form is used for the lake, river and backwater.</p>
Llynnau Gamallt	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793601		
Llynnau Mymbyr	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793744		
Llynnau'r Cŵn	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074802449		
Marchlyn Bach	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793569		
Marchlyn Mawr	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793534		

Llyn Melynllyn	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793746	Er mai <i>Melynllyn</i> heb yr enw <i>llyn</i> o'i flaen yw ffurf yr Arolwg Ordnans, mae defnydd helaeth o <i>Llyn Melynllyn</i> ac mae'n ffordd hwylus o wahaniaethu rhwng y llyn ac <i>Afon Melynllyn</i> .	Although the Ordnance Survey uses <i>Melynllyn</i> without the descriptive noun <i>llyn</i> preceding it, there is extensive use of <i>Llyn Melynllyn</i> and it is a convenient way of differentiating between the lake and <i>Afon Melynllyn</i> .
Merddwr Duweunydd	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793606	Mae'r Panel Safoni Enwau Lleoedd yn argymhell y ffurf <i>Duweunydd</i> fel y ffurf ysgrifenedig safonol gan fod y sillafiad yn cyfleu'r ynganiad a chan mai dyna ffurf y cyfeirlyfr safonol, <i>Rhestr o Enwau Lleoedd</i> (Gwasg Prifysgol Cymru, 1967). Bydd angen sicrhau mai'r un yw'r ffurf ar gyfer enw'r llyn, yr afon a'r merddwr.	The Place-names Standardisation Panel recommends <i>Duweunydd</i> as the standard written form as it conveys the pronunciation and is the form used in the standard reference book, <i>A Gazetteer of Welsh Place-Names</i> (University of Wales Press, 1967). You will need to ensure that the same form is used for the lake, river and backwater.
Pwll Vivian	http://data.ordnancesurvey.co.uk/id/4000000074793607		